

guia de lectura/ *Mirall trencat*

fragments de cartes d'Armand Obiols:

"aquesta nova novel·la pot ser extraordinària i val més no espatllar-la. No et posis a escriure fins que no en sentis la necessitat".

"Mirall trencat serà una de les novel·les més plenes – la més plena – escrita en català. I farà una grandíssima impressió".

fragment de carta de Joan Sales:

"un devesal de poesia de gran estil, que t'embruixa i et transporta com una simfonia molt ampla i d'una riquesa esbalaïdora des de l'obertura...".

Mercè Rodoreda, discurs de presentació de *Mirall trencat* (fragment):

...em produïa una sensació de malestar, com si, en sortir de casa meva cada matí, no anés a l'escola sinó a representar una comèdia. El meu sentit de la naturalitat es rebel·lava, feblement, però tossudament. Havia de vèncer un obstacle: estudiar la meva llengua encara que fos com si estudiés una llengua estrangera per a poder-la escriure i poder-m'hi expressar més que correctament. Avui puc dir que vaig aconseguir dominar-la, que en ella vaig trobar una eina de treball meravellosa, mal·leable, elegantíssima, fàcil. I no sabia produir-me en altra. Com si escriure en una altra llengua equivalgués a fer un tort a la meva i al que hi ha de més profund en la meva més profunda respiració. Escric en català perquè vaig néixer immersa en aquesta llengua, la dels meus pares, la del meu poble (...) fora d'uns quants anys no ha deixat d'existir una literatura catalana ambiciosa, amb arrels fondes en el passat, que ho ha anat recordant a un públic fidelíssim, cada dia més extens. Aquest fil de continuïtat es deu principalment als escriptors i als editors d'aquesta època, per apagada, heroica. I haver-hi contribuït com a autora d'el carrer, la plaça i mirall és una de les coses que em donen més bona consciència. No s'ha perdut res. l'escriptor ha tingut necessitat d'escriure en la seva llengua, l'editor, d'editar en la seva llengua, el lector ha tingut necessitat de llegir en la seva llengua, i aquests tres puntals han fet possible que la deu de llum i de vida que és la paraula no s'hagi estroncat mai. La paraula és el camí de la vida dels homes: en ella són i amb ella creen i es manifesten. Voler ofegar la paraula és voler aturar la vida... i això no està a l'abast de ningú.

Cites primera, segona i tercera part de *Mirall trencat*:

I. I honor you, Eliza, for keeping secret some things. Sterne

II. Leave, o leave me to my sorrows! William Blake

III. But time past is a time forgotten. We expect the rise of a new constellation T. S. Eliot

fragments del pròleg de *Mirall trencat*

El notari Riera, que ara calla, em farà retrets: «¿Per què em va donar una vellesa ridícula?» I jo li contestaré: «¿Per què no m'agraeix els moments de glòria que li vaig regalar i tantes intermitències del cor?» Vindrà la Teresa i potser, encara que al final la deteriori, em donarà les gràcies d'haverla voltada de tantes flors i de tants brillants i d'haver-ne fet, de jove, una dona tan bonica.

M'agradava pensar que la família seria rica, amb una senyora fora de la casta. Desnivellada, d'origen modest. El personatge ideal el vaig descobrir en Teresa Goday, que en el moment de formar-se en el meu esperit no es deia Teresa ni es deia Goday. No tenia nom. Una bellesa

que ajudava la seva mare a vendre peix però preparada interiorment a elevar-se de nivell amb aquella facilitat que té sovint una persona, sobretot una dona, arrencada al seu ambient per un destí.

A Teresa Valldaura li vaig donar una filla que no se li assemblés. Sofia Valldaura m'ha permès de jugar amb un cor sec, a mi, que només havia jugat amb cors tendres. Freda, es defensa acceptant, d'acceptar en fa la seva força, i gira l'arma de les seves acceptacions contra els seus enemics. Contra un sol enemic: Eladi Farriols, el seu marit, fill i nebot de botiguers i de fabricants de teixits.

sobre *Mirall trencat*, entrevista

Fa molt bonic la Maria. A més a més, el que fa molt bonic a mirall són els tres tipus d'amor: els amors de la teresa, els amors de la sofia, que em fa l'efecte que corresponen a una època, i els amors diguem-ne adolescents que són més romàntics, la prova és que una noia que acaba suicidant-se. Això és el que volia insinuar: que a aquest tipus de sentiment li és negat el futur.